

Men samtidig skal det ske pragmatisk, for vi er jo nødt til at have et internationalt samarbejde for at kunne sikre sundheden, og det sker i samarbejdet i EU og i øvrigt internationalt i de forskellige organisationer, som har været nævnt flere gange.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Den socialdemokratiske ordførers svar var en kende upræcist, synes jeg. Det var afgørende for mig at få at vide, om man fortsat vil slås for, at de internationale aftaler, som vi kender – Montreal, Basel osv. og nu sidst Biosafety – altid har forret frem for WTO, og at man, i det omfang der måtte være uafklarethed mellem WTO og det internationale, fortsat giver den en skalle for at sikre, at de internationale aftaler har forret frem for WTO.

(Kort bemærkning).

Niels Bloch Jespersen (S):

Jeg skal undlade at læse min indledende tale op igen, men man kan altid være sikker på, hvor Socialdemokratiet findes i de spørgsmål, nemlig som en aktiv medkæmper for miljø og sundhed. Det skal der ikke være tvivl om.

(Kort bemærkning).

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Da det er et teknisk spørgsmål, som kan have betydning for Folketingets overvejelser, skal jeg nok afstå fra politiske kommentarer, men kun sige, at det ikke bare er regeringens, men også Folketingets opfattelse – for det har vi vedtaget – at multilaterale miljøaftaler skal have forrang frem for WTO.

Andre lande har en anden opfattelse. Andre lande har kæmpet for det, der hedder en såkaldt »saving clause«, hvor det indføjes i de enkelte miljøaftaler, at man ikke med vedtagelsen af miljøaftalen gør indgreb i rettigheder og pligter i henhold til andre internationale konventioner, og dermed sikrer man i realiteten, at WTO får en forrang.

Vi havde et stort opgør om netop dette spørgsmål i Ottawa, hvor vi fra Europas side forsvarede det synspunkt, jeg startede med at referere, og som altså er et fælles EU-synspunkt. Amerikanerne forsvarede det andet synspunkt, altså »saving clause«, og om det kompromis, vi endte med, og som jeg tror vil blive normdannende i fremtidige globale kon-

ventioner, kan det siges, at kampen blev uafgjort, om jeg så må sige.

I praksis tror jeg, at det, at man ikke siger, at miljøkonventioner får forrang over for WTO, men omvendt altså heller ikke indrømmer, at WTO's regler har forrang frem for miljøkonventioner – denne formelle ligestilling, som selvfølgelig rent intellektuelt er utilfredsstillende – i realiteten vil betyde, at når paneler under WTO i fremtiden skal afgøre konflikter, vil de falde tilbage på de regler, som det globale verdenssamfund har fastsat i miljøkonventionerne, så miljøkonventionerne i den form, der nu er valgt, i praksis vil få forrang. Men det kan man ikke vide med sikkerhed, så det er et relevant spørgsmål, hr. Kolstrup stiller. Danmark og EU's holdning er, at de multilaterale miljøaftaler skal have en klar retsstilling, og Danmarks og Folketingets holdning er, at de skal have forrang frem for WTO. Men kompromiset i Biosafety-protokollen blev altså, som jeg har beskrevet.

Jeg skal nok vende tilbage til de politiske kommentarer senere hen, men jeg synes, det er vigtigt at få denne præcisering af hensyn til Folketingets videre overvejelser.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Nu, da vi er inde i en afklaring af det her, forstår jeg, at ministeren siger, at der er en uafklaret situation. Ministeren tror på de gode viljer, men indebærer den holdning så – her var jeg en smule usikker på ministerens svar – at ministeren selv og den danske regering vil slås aktivt for, at det netop bliver de internationale aftaler, som også får fortrin?

(Kort bemærkning).

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Ikke alene vil jeg gøre det, jeg har gjort det. I årevis har jeg kæmpet for, at multilaterale miljøaftaler får forrang frem for WTO, og et stigende antal lande har den samme opfattelse, som vi har. Det er en opfattelse, der i øvrigt har været bred tilslutning til her i Folketinget.

Så sagde jeg, at over for det synspunkt står der et andet, nemlig det nordamerikanske, australske og japanske synspunkt, og at disse to synspunkter brydes i international sammenhæng. Jeg sagde, at man i Montreal nåede frem til et rent intellektuelt utilfredsstillende, men måske politisk acceptabelt kompromis mellem de to synspunkter, hvor man siger, at situatio-